

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

Бойко Д.П.	
Вплив цифрових валют та криптоактивів на систему оподаткування і бухгалтерського обліку.....	166
Вишневський О.В.	
Блокчейн-технології як інструмент підвищення прозорості та безпеки облікових даних і транзакцій	170
Карандо М.О.	
Інформаційні технології в бухгалтерському обліку	173
Корчомкіна В.С.	
Методичні аспекти обліку пошкоджених активів в Україні	175
Марченко К.І.	
Хмарні технології бухгалтерського обліку: переваги, ризики та перспективи для українського бізнесу.....	178
Раулець Д.І.	
Застосування штучного інтелекту в підвищенні ефективності податкового контролю	181
Самусевич Д.Р.	
Особливості ведення бухгалтерського обліку та роль бухгалтера в умовах воєнного стану в Україні	184
Сінько К.І.	
Трансформація бухгалтерського обліку й оподаткування під впливом діджиталізації, воєнного стану та інтеграційних процесів	187
Деляєва В.В., Зварич С.А.	
Механізми регулювання офшорних юрисдикцій у контексті міжнародної податкової конкуренції: виклики та перспективи для України після 2022 року	190
Кравчук С.О.	
Проблеми тіньової економіки та шляхи їх мінімізації засобами сучасного обліку й аналітики	194
Павлюченко Д.М.	
Роль податків у формуванні доходів держави та забезпеченні економічного розвитку.....	197
Протеняк С.Є.	
Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану	200
Терещина А.С.	
Автоматизація бухгалтерського обліку: виклики та переваги для малого бізнесу.....	203

4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. *Впровадження XBRL в Україні: результати та виклики*. Київ, 2023. 56 с.
5. Пилипенко І. І. Внутрішній аудит і корпоративна етика як інструменти протидії тіньовій економіці. *Облік і фінанси*. 2020. №9. 44–49 с.
6. Савчук О. В. Фінансова грамотність як чинник легалізації економічних процесів. *Соціально-економічні проблеми сучасності*. 2022. №2. 28–33 с.
7. Коломієць С. В. Інноваційні технології обліку як засіб зниження тінізації економіки. *Економіка та держава*. 2023. №11. 56–61 с.

Павлюченко Д.М.,

здобувачка I курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

РОЛЬ ПОДАТКІВ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ ДЕРЖАВИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Податки відіграють ключову роль у формуванні доходів держави, адже саме вони становлять основне джерело фінансового забезпечення виконання нею своїх функцій. Доходи Державного бюджету за бюджетною класифікацією поділяються на такі основні категорії: податкові надходження, неподаткові надходження, офіційні трансферти, доходи від операцій з капіталом та державні цільові фонди [1]. Саме від ефективності податкової системи залежить рівень соціально-економічного розвитку країни, фінансування суспільно важливих сфер, таких як освіта, охорона здоров'я, оборона, соціальний захист населення.

Податкові надходження становлять найбільшу частину у структурі доходів Державного бюджету України. За офіційними даними станом на 1 жовтня 2025 року, їх обсяг склав 1 487 030,5 млн грн із загальної суми доходів 2 712 880,9 млн грн, що становить близько 55 % усіх бюджетних надходжень [4]. Такий показник підтверджує, що саме податки залишаються основним джерелом формування державних фінансів. Це свідчить про стійку роль фіскальної системи у підтримці

державної фінансової спроможності. Навіть в умовах війни та економічних викликів вона забезпечує реалізацію ключових програм розвитку.

Історично склалося, що податки відображають законне право держави на перерозподіл частини доходів населення та суб'єктів господарювання з метою забезпечення суспільних потреб. В умовах воєнного стану та економічної нестабільності, яка триває у 2025 році, значення податкових надходжень лише посилюється. Саме завдяки їм держава має змогу фінансувати оборонну сферу, соціальні виплати, підтримку бізнесу та відновлення економіки.

Існує тісний зв'язок між ключовими макроекономічними показниками України та надходженням до бюджету, що суттєво впливає на реалізацію фінансової політики. Сталий розвиток держави напряду залежить від реформ у сфері державних фінансів, де одним із головних елементів є бюджет. Це набуває особливого значення в умовах бюджетної децентралізації. Державний бюджет виступає механізмом підтримки функціонування країни, забезпечуючи соціальне, культурне та економічне зростання. Окрім цього, він акумулює ресурси для вирішення ключових завдань розвитку та сприяє раціональному й цільовому використанню коштів. Водночас він стимулює заходи, спрямовані на збільшення надходжень до бюджетів різних рівнів.

На основі досвіду розвинених країн можна відзначити, що за умов позитивних економічних тенденцій поступово зростає ступінь централізації фінансових ресурсів через використання податкових інструментів. Ці процеси сприяють формуванню ресурсної основи для органів влади, які проводять активну політику стимулювання економічного розвитку, підтримують соціальну сферу, розвивають науку та вирішують ключові суспільні завдання.

Однак у країнах з низьким рівнем доходів населення і бізнесових суб'єктів, недостатньо високою податковою дисципліною, слабкою податковою культурою та значною часткою тіньової економіки фіскальна ефективність прямих податків залишається невисокою. Це обмежує можливості забезпечення державних видатків на необхідному рівні [3]. З огляду на важливість цих аспектів варто впроваджувати організаційно-методологічні підходи управління на всіх рівнях

для забезпечення своєчасного і повного надходження доходів, виконання запланованих видатків та ефективного моніторингу реалізації бюджетних планів.

Умови воєнного стану внесли нові виклики до процесу управління ресурсами. Державна політика була переорієнтована на оперативне перенаправлення коштів на військові цілі, а також на критично важливі соціальні й гуманітарні потреби. Ці заходи забезпечували життєзабезпечення населення, підтримку внутрішньо переміщених осіб і утримання базової інфраструктури у функціональному стані.

Внаслідок зниження надходжень через війну, ключову роль у забезпеченні фінансування пріоритетних витрат відіграла міжнародна допомога. Завдяки їй вдалося здійснити своєчасну виплату пенсій, соціальних допомог, заробітної плати працівникам медичних і освітніх галузей, а також забезпечити фінансування оборонної сфери, безпеки, охорони здоров'я та інших критично важливих напрямів [2].

Таким чином, роль податків у формуванні доходів держави виходить далеко за межі простого фіскального інструменту - вони виступають механізмом економічного регулювання, соціальної рівноваги та гарантією сталого розвитку країни. Ефективна податкова політика має залишатися одним із головних пріоритетів державного управління, адже від неї залежить не лише фінансова стійкість, а й добробут громадян та майбутнє економіки України.

Література

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI : станом на 4 лип. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Роман К.Ю. Формування доходів державного бюджету України в умовах воєнного стану : кваліф. робота магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2025. – 82 с.
3. Сковорода А., Аверкина М. Роль податків у формуванні доходів державного бюджету України. Молодий вчений. 2024. Вип. 2 (126). С. 80-85.
4. Доходи державного бюджету України за статтями доходів у 2025 р. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>.